

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/11/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201844
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015201844.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, Tulčák 310, IČO: 31 303 862, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, AK so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. k.: 5338/2015-1.10.2 (12/2015 - rozkl.) zo dňa 25.08.2015, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/267/2015-83 zo dňa 12. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S 267/2015-83 zo dňa 12.07.2016 zastavil konanie vo veci žaloby doručenej tunajšiemu súdu dňa 05.11.2015, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. 5338/2015-1.10.2 (12/2015 - rozkl.) zo dňa 25.08.2015 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody č. 3078/2015-2.3 zo dňa 17.03.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a toto rozhodnutie potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím bola povolená výnimka zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „ZOPK“). Výnimkou sa žiadateľovi - Poľovníckej spoločnosti Zelený Les, Jana Stražana 1236/7, 013 01 Teplička nad Váhom, IČO: 42 064 864, povolilo usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné realizovať od 01.06.2015 do 30.11.2015 poslieďkou a postriežkou na lokalitách Lomňanská priehyba a Paráč, k. ú. O. alebo do 15.12.2015 len postriežkou na uvedených lokalitách.

2. Krajský súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie, vo veci primárne riešil otázku

splnenia podmienok pre preskúvavacie konanie v danej veci a zistil, že tomu tak nie je.

3. Krajský súd v Bratislave citoval znenie ustanovenia § 2 ods.1, § 3 ods.1 písm. b), § 5 ods. 2, 3 a § 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „S.s.p.“), § 40 ods. 2 ZOPK. Pri svojom rozhodovaní postupoval v intenciách § 82 ods. 9 písm. a), § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK a podľa § 99 písm. g) a § 491 ods. 1 S. s. p.

4. Konštatoval, že vzhľadom na to, že výnimka zo zákona - povolenie usmrtiť - jedného jedinca medveďa hnedého na základe napadnutého rozhodnutia bola časovo obmedzená do dňa 30.11.2015, resp. 15.12.2015, nie je možné tvrdiť, že by napadnuté rozhodnutie mohlo mať naďalej akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti účastníkov konania. Účinnosť rozhodnutia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky - odboru štátnej správy ochrany prírody č. 3078/2015-2.3 zo dňa 17.03.2015 bola totiž priamo týmto rozhodnutím časovo obmedzená a ani v konaní o rozklade nebola predĺžená doba, v rámci ktorej bolo možné odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná realizovať. Uplynutím tejto doby tak právoplatné rozhodnutie stráca svoju účinnosť, a preto ani nemôže vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb, t. j. v tomto prípade žalobcu - Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, o.z., resp. že by takýmto rozhodnutím mohli byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté. Napokon súd poukázal aj na tú preukázanú skutočnosť, že k usmrteniu medveďa v zmysle povolenej výnimky dňa 22.10.2015 došlo (hlásenie o usmrtení medveďa v roku 2015).

5. Ďalej súd už len poukázal na skutočnosť, že spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve je len také rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka. Keďže účinky napadnutého rozhodnutia zanikli, odpadol dôvod na pokračovanie v konaní. Súd preto konanie podľa ust. § 99 písm. g) S. s. p. zastavil.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 170 písm. b) S. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

7. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 440 ods. 1 S.s.p. písm. f) - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. g) - rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Nesprávnym procesným postupom krajského súdu je zastavenie konania o žalobe bez jej vecného vybavenia, teda bez preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, voči ktorému smeruje. Nesprávnym právnym posúdením veci je posúdenie veci podľa § 99 ods.1 písm. g) S. s. p., teda, že uplynutím doby, na ktorú bola výnimka udelená, odpadol dôvod na pokračovanie v konaní. Ustanovenie § 99 ods. 1 písm. g) S. s. p. sa vzťahuje na prípady, kedy súd podľa ust. § 100 ods. 1 a ods. 2 S. s. p. preruší konanie. Zo žiadneho ustanovenia S. s. p. nevyplýva a nevyplývalo to ani z ustanovení O. s. p., že by sa z rozhodnutia správneho orgánu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v čase podania žaloby, sa uplynutím času mohlo stať rozhodnutie, ktoré už spôsobilým predmetom súdneho prieskumu nie je. Takéto právne posúdenie veci súdom znamená odňatie žalobcovi možnosti domôcť sa preskúmania rozhodnutia súdom ako účastníkovi konania aj ako zainteresovanej verejnosti. Takéto posúdenie súdu možnosti žalobcu konať pred správnym súdom je v priamom rozpore s právnym posúdením uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-240/09 vynesenom dňa 08.03.2011 Veľkou komorou.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu

- jeho práva domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené

v čl. 46 ods.1 Ústavy SR

- jeho práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods.1 Ústavy SR

- jeho práva domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotvených v čl. 46 ods.2 Ústavy SR

- jeho práva napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods.3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia

- jeho práva na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

10. Žalovaný správny orgán vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd podanú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

11. Nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa, že zastavenie konania podľa § 99 ods.1 písm. g) S.s.p. sa vzťahuje len na prípady, kedy súd podľa ust. § 100 ods.1 a ods. 2 S. s. p. preruší konanie. Podľa názoru žalovaného to nevyplýva ani z gramatického ani logického výkladu ust. § 99 ods.1 písm. g) S. s. p. V zmysle komentára k Správnemu súdnemu poriadku možno za takéto prípady považovať napr. zánik rozhodnutia na základe ustanovenia zákona (ex lege) alebo na základe uplynutia času, na ktorý bolo obmedzené pred vydaním rozhodnutia správneho súdu vo veci samej.

12. Žalovaný ďalej uviedol, že za súčasného stavu veci, keď uplynula lehota na realizáciu výnimky na usmrtenie medveďa hnedého, nebude možné (ani v prípade iného rozhodnutia zo strany súdu a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie žalovanému) rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre sťažovateľa ako účastníka konania výhodnejší, alebo mu poskytol väčšiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, a to bez ohľadu na to, či povolený odstrel bol, resp. nebol zrealizovaný.

13. V opakovanom súdnom prípade v následnom správnom konaní (ak by bola vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie) sa nedosiahne vo veci odlišný výsledok (čo si sťažovateľ v tomto štádiu konania musí uvedomovať), žalovaný zastáva názor, že kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom je neopodstatnená a motivovaná iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného a úplne ignorujúca vecnú podstatu daného konania spočívajúcu v záujme na ochrane prírody a krajiny a na ochrane zdravia a života obyvateľstva.

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť.

Podľa § 82 ods. 9 písm. a) ZOPK orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

Podľa § 99 písm. g) S. s. p. správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia.

15. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v preskúmvanej veci bolo uznesenie krajského súdu,

ktorým súd prvého stupňa zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 25.08.2015, č. 5338/2015-1.10.2 (12/2015 - rozkl.), ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody zo dňa 17.03.2015, č. 3078/2015-2.3.

16. Prvostupňový správny orgán Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) ZOPK a § 65 ods. 1 písm. h) ZOPK na základe žiadosti Poľovníckej spoločnosti Zelený les, Jána Stražana 1236/7, 013 01 Teplička nad Váhom zo dňa 29.12.2014 v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. b) a c) ZOPK a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) povolil výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) ZOPK. Výnimkou sa povolilo žiadateľovi usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať a to v lehote od 01.06.2015 do 30.11.2015 poslednou a postriežkou na lokalitách Lomňanská priehyba a Paráč, k. ú. O. alebo do 15.12.2015 len postriežkou na uvedených lokalitách. Zároveň prvostupňový správny orgán v rozhodnutí stanovil podrobnejšie podmienky v zmysle § 82 ods. 12 ZOPK (ďalšie body 2 až 8).

17. Kasačný súd zdôrazňuje, že zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Správny súd musí preukázať ukrátenie práv žalobcu nezákonným rozhodnutím skúmať ex offo. Kasačný súd má za to, že žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a ods. 3, písm. b) a c) ZOPK, keďže v danom prípade, v priebehu súdneho konania napadnuté rozhodnutia stratili platnosť a žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla spôsobiť ukrátenie jeho práv, t.j. realizácia jeho práv bola teda výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší resp. priaznivejší výsledok. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že konanie začalo na základe žiadosti žiadateľa, ktorý však nepožiadaval o predĺženie výnimky v zmysle § 89 ods. 2 ZOPK.

18. Kasačný súd zdôrazňuje, že prípadné zrušenie rozhodnutia žalovaného v danom prípade by nepredstavovalo pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprímerane nezvyšovali náklady konania. Iný výklad zákona by smeroval len k formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 Správneho poriadku.

19. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj preskúmané rozhodnutie žalovaného považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie krajského súdu považovať za správne. Námitky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.). Žalovanému ich nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

21. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostředek není přípustný.